

Sundhedsministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPASFA
Koordineret med:
Sagsnr.: 2117134
Dok. nr.: 2074170
Dato: 05-01-2022

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Samråd O, tirsdag den 11. januar 2022, kl. 14.00]

Samråd O vedr. dokumentaren ”opråb fra sygehuset”

Samråd O: Ministeren bedes redegøre for, hvordan ministeren vil sikre et sundhedsvæsen med en fagligt forsvarlig bemanning af sygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle med henblik på at sikre god kvalitet og undgå situationer, hvor travlhed og underbemanning er årsag til sygdomsforværring, utilsigtede hændelser og dødsfald. Samrådsspørgsmålet stilles bl.a. i lyset af TV2's dokumentar ”Opråb fra sygehuset” den 21. oktober 2021 om travlhed på hospitalerne. (Stillet af Kirsten Normann Andersen, SF)

Tak til Kirsten Normann Andersen for at indkalde til samrådet. Sjældent har en titel på en dokumentar været mere korrekt end ”Opråb fra sygehuset”. Det er det vi ser: opråb fra en presset medarbejdergruppe. Jeg vil gerne klart sige, at de situationer, som vises i dokumentaren, ikke er situationer og eksempler, som jeg forbinder med et sundhedsvæsen af høj kvalitet og med tryghed for patienterne.

Der er ingen tvivl om, at vores sundhedsvæsen er presset lige nu. En række forskellige faktorer udfordrer tilsammen robustheden i vores ellers grundlæggende stærke sundhedsvæsen.

De situationer, som dokumentaren viser, er ikke opstået fra den ene dag til den anden. Det giver stof til eftertanke og kalder på handling på forskellige måder. Dels er det et billede af et sundhedsvæsen, som på mange måder har skullet omstille sig i rekordfart. Men det er også et billede på et sundhedsvæsen, som med al tydelighed kalder på en række strukturelle ændringer for at fremtidssikre det til kommende generationer og årene foran os.

Vi har kendt prognoserne længe – demografiske ændringer i befolkningen, flere kronisk syge patienter og færre hænder til at behandle og passe os. Men vi har igennem det seneste års tid fået et kig ind i, hvad mangel på hænder kan betyde. Det er vigtig læring, når det handler om, hvordan vi skal fremtidssikre sundhedsvæsenet. Det vil jeg komme ind på lige om lidt.

Jeg vil starte med at sige et par ord om vores sundhedsvæsen her og nu. Vi står som nævnt lige nu i en ekstraordinær svær situation. Der er ingen tvivl om, at 2020, 2021 og forventeligt også 2022 har været og bliver svære år i det danske sundhedsvæsen.

En pandemi kan mærkes.

Man har haft rigtig mange nye arbejdsopgaver, som ikke har været prøvet før, og medarbejderne har udvist en meget stor fleksibilitet. Vi er alle sammen dybt taknemmelige for deres arbejde. Imponerende resultater i det danske sundhedsvæsen hver evig eneste dag.

Det kan ikke undgås, at en historisk krise som coronapandemien sætter sig spor. Det ser vi også konsekvenserne af nu.

Særligt hos personalet, som har lagt – og fortsat lægger - en rigtig stor indsats, mens danskerne har haft allermest brug for dem.

Mange patienter har oplevet og oplever fortsat at få udskudt behandlinger, som ikke er akutte eller livstruende, men som er vigtige for den enkelte. Det er klart, at mange vil mærke, at det har en konsekvens for livskvaliteten, at de fortsat må vente. Det er jeg rigtig ærgerlig over. Det er vigtigt, at vi så hurtigt som det er muligt, når coronaen slipper sit tag, kommer i gang med at afvikle de udskudte behandlinger.

Det har konsekvenser, når sundhedsvæsenet og hele samfundet oplever så markante rystelser, som vi har gjort og gør med covid-19. Det er ikke kun i sundhedsvæsenet men i hele vores samfund.

Men dét, som jeg synes er mest relevant og interessant at tage fat på, er, hvad vi kan tage med os fra de seneste år, når det handler om at forbedre og fremtidssikre sundhedsvæsenet. Vi har med pandemien fået et blik ind i de udfordringer, som vi ved, at vores sundhedsvæsen vil møde i fremtiden.

Vi begynder at se konsekvenserne af den demografiske udvikling. Konkret betyder det, at vi bliver flere, som har behov for behandling og pleje og færre til at tage sig af os. Og udfordringen bliver kun større.

Vi kan kun håndtere de udfordringer, hvis vi gør tingene på nye måder.

En af de ting, som er blevet særlig tydelig, er den personalemæssige situation. Vores sundhedspersonale er den mest kritiske ressource for at levere behandling af høj kvalitet til alle de patienter, som har behov for det.

Sundhedssektoren er ikke det eneste område, som mangler hænder. Både andre steder i den offentlige sektor og i den private sektor, er der udfordringer med at rekruttere tilstrækkelige medarbejdere.

Og løsningen er ikke at blive ved med at gøre det samme. Vi kommer ganske enkelt ikke til at kunne ansætte eller uddanne os ud af de demografiske udfordringer.

Jeg vil gerne pege på tre centrale områder, som jeg mener, vi skal tage fat på for at fremtidssikre og forbedre sundhedsvæsenet:

Som det første skal vi være meget bedre til at **forebygge** de store sygdomme, som mange af os rammes af, og som mange familier har inde på livet. Forebyggelse er helt afgørende for at flere danskere kan få mulighed for at leve flere gode leveår. Og også for at færre får behov for sygehusvæsenet.

Forebyggelse starter hos vores børn og unge. Derfor er jeg også glad for at vi sammen med en flertal i Folketinget har taget et vigtigt skridt med en national handleplan mod børn og unges rygning. Næste vigtige skridt er en national alkoholhandleplan - også med fokus på vores børn og unge. Og så skal vi sætte ind over for børn og unges mistrivsel.

For det andet skal sundhedsvæsenet være **tættere på**, når vi har brug for det. Bliver vi syge, skal sundhedsvæsenet være der til at gribe os. Der, hvor vi er. Meget mere kan og skal løses i eller nær vores hjem. Formålet er flersidet: Dels handler det om, at patienterne ikke skal fragtes til sygehuse i den anden ende af regionen, hvis de ikke har behov for specialiseret behandling. Dels betyder det også, at sygehusene kan bruge kapaciteten på de patienter, som har behov for indlæggelse og den specialiserede behandling.

Den seneste tid har i dén grad vist, at kapaciteten på sygehusene er udfordret.

Og som det tredje har vi en bunden opgave i forhold til at sikre, at vi har ***hænder nok*** i vores sundhedsvæsen. Vi kan uddanne nok så mange medarbejdere – men hvis sundhedspersonalet søger væk fra faget eller mister motivationen, er det en spildt indsats.

Min oplevelse er, at meget af den frustration, som vi ser blandt medarbejderne, skyldes, at de ikke oplever at have de rette rammer til at kunne løse deres kerneopgave. Der er en oplevelse af, at tiden bruges forkert og på opgaver, som ikke er til gavn for patienterne. Tilliden til medarbejdernes kernefaglighed skal stå i forgrunden. Vi skal se på, hvad der skal til for, at medarbejderne motiveres og har lyst til at blive i faget i mange år. For vi har brug for alle – og vi skal understøtte, at kompetencerne bruges bedst muligt.

Det var tre nedslagspunkter, som jeg og regeringen anser for afgørende for at fremtidssikre sundhedsvæsenet.

Jeg synes heller ikke, at vi kan komme udenom, at en forsvarlig økonomi er afgørende for et godt sundhedsvæsen. Vi har i regeringen fra vores tiltræden været meget bevidst om, at de økonomiske rammer for driften af sundhedsvæsenet skal følge med udviklingen i antallet af patienter.

Med finansloven for 2020 afsatte vi fx penge til 1.000 flere sygeplejersker. Tal fra sommerferien [2. kvartal] viste, at vi her nåede op på 1.000 ekstra sygeplejersker siden det år regeringen tiltrådte.

Tallene for 3. kvartal offentliggøres den 12. januar. De omfatter månederne med sygeplejekonflikten, som vi derfor må forvente vil påvirke tallene, da strejkende sygeplejersker ikke tæller med i den periode.

Jeg nævner ikke dette for at påstå, at det har løst alle udfordringer. Men et forsvarligt økonomisk fundament er afgørende.

Jeg vil runde af med at sige, at jeg ser meget frem til at præsentere regeringens udspil til en sundhedsaftale. Jeg har nævnt et par af de områder, som jeg mener skal styrkes i fremtiden og som vi b.l.a. vil fokusere aftalen omkring. Det er regeringens ambition at indkalde til forhandlinger om en sundhedsaftale så snart, det er muligt.

Det er ingen hemmelighed, at jeg meget gerne havde set, at vi havde kunne præsentere udspillet tidligere, men vi har også måtte sande, at det har været nødvendigt at bruge ressourcerne og kapaciteten på at komme bedst muligt igennem den tredje bølge, som vi står midt i.

Dét har min og regeringens fulde fokus nu og her.

Tak for ordet.